

Ο ρόλος του εκπαιδευτή ως διευκολυντή στην εκπαίδευση ομάδων.

Η παρούσα εργασία σκοπό έχει να εξερευνήσει το ρόλο του εκπαιδευτή ως διευκολυντή-συμβούλου στην εκπαίδευση ομάδων.

Η εκπαίδευση ενηλίκων στο μπριτζ είναι μια μορφή μη τυπικής εκπαίδευσης που ανήκει στην δια βίου μάθηση ενηλίκων και το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της είναι ότι γίνεται σε ομάδες αφού αυτός είναι ο χαρακτήρας του παιχνιδιού.

Αλλά τι εννοούμε με τον ορισμό ομάδα; Η ομάδα είναι μία **ζωντανή αναπτυσσόμενη διεργασία**, μοναδική στην κάθε της στιγμή και έκφραση, που εμπλέκει πολλές πλευρές της ανθρώπινης λειτουργίας και πολλά επίπεδα κοινωνικής οργάνωσης. Συναποτελείται από τα άτομα- μέλη (ή υποομάδες) που **συσχετίζονται, αλληλοεξαρτώνται και συναλλάσσονται**. Βρίσκεται ενταγμένη δηλαδή αποτελεί υποσύστημα, σε κάποιο ευρύτερο σύστημα, με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή συναλλαγή και αλληλεξάρτηση (ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ Γ. 1987) Επομένως, οι ομάδες αποτελούν ανεξάρτητες οντότητες με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και σχετικά προβλέψιμα στάδια ανάπτυξης και ωρίμανσης. Δηλαδή, όπως ένας άνθρωπος γεννιέται, αναπτύσσεται και ωριμάζει, με τον ίδιο τρόπο μια ομάδα γεννιέται, αναπτύσσεται και ωριμάζει.

➤ Ποια η συμμετοχή του εκπαιδευτή στη δημιουργία τους;

Στην πράξη ο εκπαιδευτής δεν συμμετέχει στην δημιουργία τους αφού η διάταξη της τάξης είναι εξ'αρχής τυχαία. Το μαθητικό δυναμικό είναι ανομοιογενές με κοινό χαρακτηριστικό το ενδιαφέρον για το μπριτζ .

Έτσι εκτός από κάποιες ομάδες που αποτελούνται από άτομα με συγγενικούς ή φιλικούς δεσμούς που προσέρχονται μαζί για να μάθουν μπριτζ οπότε εκεί μιλούμε για ήδη διαμορφωμένες ομάδες (ομάδες φιλίας) η πλειονότητα των νέων ομάδων καθορίζεται τυχαία. Το γεγονός αυτό μπορεί να λειτουργήσει θετικά καθώς δημιουργείται μια εσωτερική προσημονή στους μαθητές προκειμένου να γνωρίσουν και να γνωριστούν με τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας ,να δημιουργήσουν δεσμούς και νέες φιλίες.

➤ Ο ρόλος του διευκολυντή-ρυθμιστή-συμβούλου

Επιδίωξη του εκπαιδευτή ενηλίκων είναι να μπορούν οι εκπαιδευόμενοι να ανταλλάσσουν, σε μικρές ομάδες τις απόψεις, τις προσδοκίες, τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους, τα οποία δεν χρειάζεται να μοιραστούν μαζί του, ούτε να ζητούν την αποδοχή και την επιβράβευσή του γι' αυτά. Με τον τρόπο αυτό μειώνεται το άγχος, αυξάνεται η συνοχή και επιτυγχάνεται η εμπιστοσύνη στο

πλαίσιο λειτουργίας της ομάδας. Με άλλα λόγια ένας εκπαιδευτής ομάδων οφείλει να:

Συντονίζει τους εκπαιδευομένους και τις ομάδες.

Ο εκπαιδευτικός έχει το ρόλο του συντονιστή της ομάδας. Ο ρόλος του αφορά την οργάνωση της τάξης με τέτοιο τρόπο, ώστε οι ομάδες να λειτουργούν αποδοτικά. Απαιτούνται, λοιπόν, συγκεκριμένες ικανότητες από τον συντονιστή. Το **ήθος** και ο **ενθουσιασμός** που δείχνει – ή αντίστοιχα η έλλειψη τους- είναι σημαντικοί παράγοντες που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο συμπεριφέρονται τα μέλη στην ομάδα και τον τρόπο που αντιδρούν προς αυτήν. Μια από τις βασικότερες λειτουργίες του ρόλου του είναι να δημιουργήσει **ατμόσφαιρα και κλίμα εμπιστοσύνης** μέσα στην τάξη.

Ενθαρρύνει και εμπυχώνει

Πρωθεί την αυτενέργεια και τη συνεργασία

➤ **Τρόποι διαχείρισης προβλημάτων/εντάσεων**

να έχει ενσυναίσθηση
να παρακολουθεί, παρατηρεί, αφουγκράζεται την πορεία κάθε ομάδας να μπορεί να αξιολογεί την πρόοδο και την δυναμική της.
Να προλαμβάνει δυσάρεστες καταστάσεις
να γνωρίζει τις δυνατότητες και τους περιορισμούς του
να ενδιαφέρεται πραγματικά για τους εκπαιδευόμενους
να αφήνει την ομάδα να **αυτορυθμίζεται** χωρίς διαρκείς παρεμβάσεις και υποδείξεις

➤ **Περιορισμοί δράσης του εκπαιδευτή**

Ο εκπαιδευτής πρέπει να παρεμβαίνει όταν απειλείται η εύρυθμη λειτουργία της τάξης αναγνωρίζοντας τους περιορισμούς και τις δυνατότητές του. Πρέπει να μην εμπλέκεται συναισθηματικά και να μην παρασύρεται από προσωπικές απόψεις και προτιμήσεις, να μην φοβάται να παραδεχτεί τυχόν παραλήψεις ή λάθη του και να επιδιώκει πάντα τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης στην τάξη.

➤ **Θέμα προς συζήτηση: αναφορά δύο περιστατικών**

1^ο περιστατικό .Μπορεί ένας εκπαιδευτής να αναδιαμορφώσει τις ομάδες που έχουν ήδη σχηματιστεί και αν ναι με ποια κριτήρια ;

Σε ένα τμήμα 12 ατόμων έχουν ήδη δημιουργηθεί τρεις ομάδες με καλό κλίμα στην τάξη και όλα προχωρούν κανονικά. Εγκαταλείπει στα μισά της χρονιάς ένας κύριος 65 χρονών, χαμηλών τόνων άνθρωπος ,συμπαθείς σε όλους ενώ μέχρι εκείνη την στιγμή είχε ενεργό συμμετοχή σε μαθήματα και τουρνουά. Βρέθηκε από την αρχή να κάθεται απέναντι σε μια κυρία που κατά γενική παραδοχή ήταν η πιο αδύναμη της τάξης. Η κυρία εξίσου συμπαθής

σε όλους κατέβαλλε και εξακολουθεί να καταβάλλει υπερπροσπάθεια να συμβαδίσει με την τάξη και τυγχάνει γενικής αποδοχής και εκτίμησης. Σε τηλεφωνική συνομιλία ο κύριος που εγκατέλειψε δεν ήθελε να προκαλέσει κανένα πρόβλημα στην τάξη και προφασίστηκε προσωπικούς λόγους για την αποχώρησή του. Στην συνέχεια η θέση αυτή καταλήφθηκε από άλλον μαθητή ο οποίος αποχώρησε επίσης μετά από περίπου ένα μήνα από τουρνουά και μαθήματα. Ποιον να βάλει ο εκπαιδευτής στην « κόκκινη καρτέλα » ; Πώς πρέπει να αντιμετωπίσει μια τέτοια κατάσταση ;

2^ο περιστατικό . Μπορεί να ενσωματώσει νέους αθλητές σε ήδη διαμορφωμένες ομάδες ;

Κύριος ηλικίας 65+ εντάχθηκε στο τμήμα ταχύρυθμων μαθητών και παρακολουθούσε ανελλιπώς μαθήματα και τουρνουά με συνέπεια και μεγάλο ενθουσιασμό. Μετά την συνένωση του τμήματος με τους μαθητές του Οκτωβρίου και χωρίς να έχει δημιουργηθεί στο μάθημα κάτι το αξιοπρόσεκτο στέλνει ένα μήνυμα στο οποίο ανακοινώνει την ξαφνική αποχώρησή του. Οι υπόλοιποι μαθητές δεν παρατήρησαν τίποτα περίεργο να έχει συμβεί και συμπεριφέρονταν όπως πάντα. Τι θα μπορούσε να είχε κάνει ένας εκπαιδευτής για να προλάβει μια τέτοια κατάσταση ;